

Vađenje trećih molara ima pozitivan učinak na čulo okusa

strana 7

Kako bruksizam utiče na dentalne restauracije?

dr. Brigitta Haggman-Henrikson

strana 12

Zabilježen zabrinjavajući nivo odbijanja vakcinacije među studentima stomatologije

strana 20

Stomatolozi koji nude kozmetičke tretmane sa ubrizgavanjem hitno traže zaštitu

Brendan Day, Dental Tribune International

LONDON, UK: Nakon dugo godina zahtijevanja, Parlamentarna grupa za ljepotu, estetiku i dobrostanje (engl. APPG) objavila je izvještaj o regulacijskom okruženju za nehirurške estetske procedure poput dermalnih filera i injekcija botulinum toksina, poznatijim kao Botoks. S obzirom da se ove usluge nude u stomatološkim ordinacijama širom UK, Britanska dentalna asocijacija (BDA) je upozorila stomatologe da bi trebali potvrditi da imaju odgovarajuće osiguranje da pružaju usluge ove vrste.

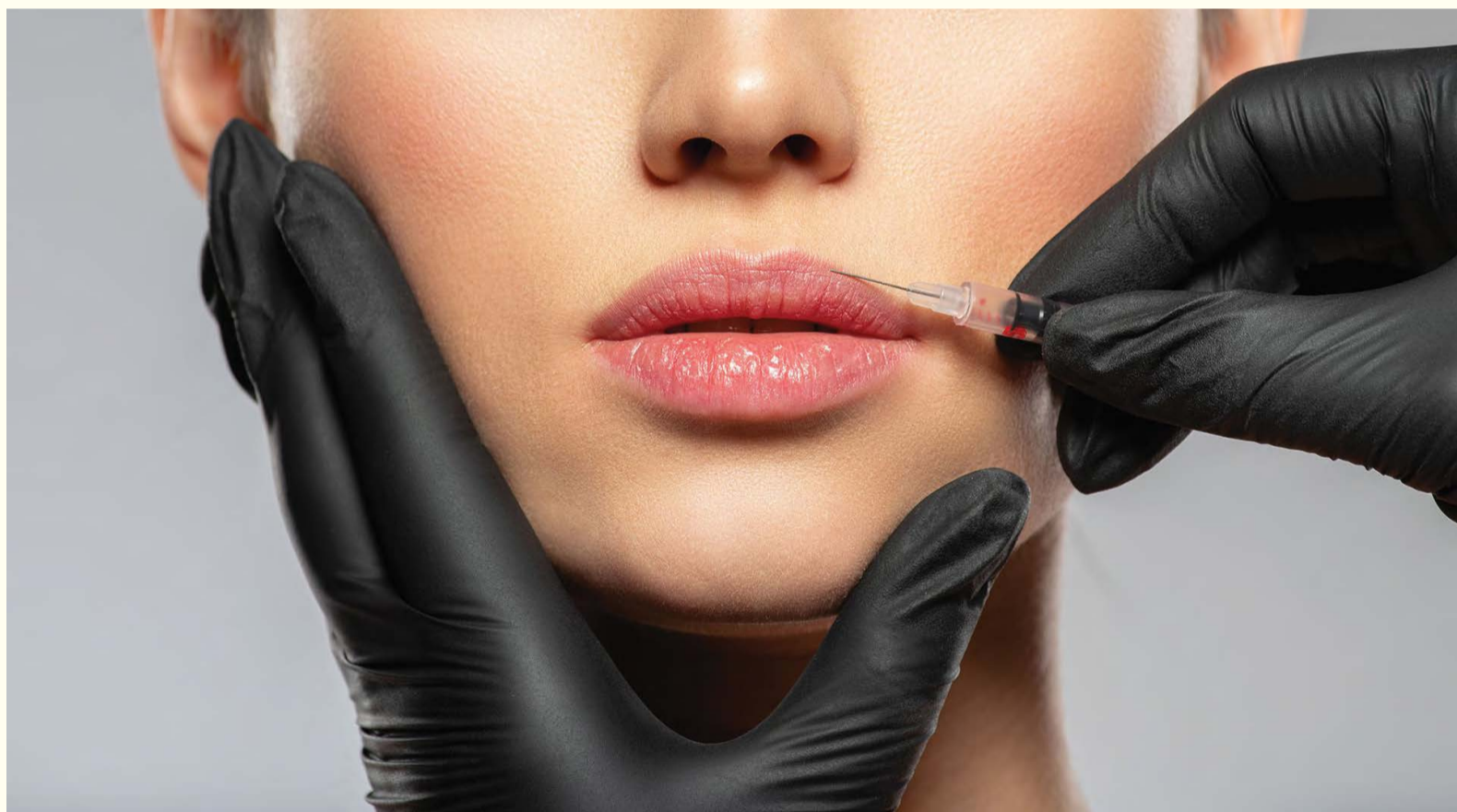
APPG je objavila svoj istraživanje u junu 2020. godine kao odgovor na rastući broj kozmetičkih procedura posljednjih nekoliko godina, kao i zbog zabrinutosti u vezi sa pitanjem nedovoljnog, zakonski regulacijskog, okvira o pitanju ovih procedura. U zaključnom izvještaju koji su objavili 21. jula 2021. godine, grupa je sastavila 17 preporuka za vladu UK-a koje, između ostalog, kažu da bi vlada trebala:

- postaviti minimalne državne standarde za obuku stomatologa,
- ozakoniti procedure i izdavati dozvole za ovu vrstu rada,
- praviti dermalne filere samo po receptima, i
- razviti i zahtijevati psihološki screening pacijenata.

„Pacijenti moraju uvijek biti na prvom mjestu i ja sam posvećena njihovoj potpunoj zaštiti i sigurnosti, te se uvijek postaram da ljudi imaju tačne informacije koje su im potrebne da donesu informisane odluke o kozmetičkom tretmanu i želim osigurati da svi stomatolozi dobiju obuku najboljeg kvaliteta“, prokomentarisala je Nadine Dorries, ministrica za sigurnost pacijenata u UK-u.

„Ovaj izvještaj je važan doprinos našem zajedničkom shvatanju posljedica ovakve vrste tretmana i radujem se pregledanju ovih preporuka o tome kako trebamo poboljšati sigurnost pacijenata“, dodala je.

U kliničkom dentalnom okruže-

Procedure facijalne kozmetike koje zahtijevaju ubrizgavanje postaju sve više uobičajene u stomatološkim ordinacijama u UK-u nekoliko posljednjih godina. (Fotografija: VALUA STUDIO/ Shutterstock)

nju, supstanca poput Botoksa se može ubrizgati u previše aktivne mišiće kako bi se snizili nivoi njihove aktivnosti. Kao rezultat toga, Botoks se koristi za liječenje različitih bolesti, uključujući bruksizam i poremećaje temporomandibularnog zgloba pa čak i za promovisanje oseointegracije dentalnih implantata. Međutim, postavka da se Botoks koristi isključivo

za kozmetičke tretmane je postala vrlo uobičajena posljednjih nekoliko godina, i to toliko da je Komitet za lijekove i zdravstvenu brigu prošle godine izdao obavijest kojom se stomatološkim stručnjacima zabranjuje direktno reklamiranje Botoksa jer je to lijek koji se izdaje samo na recept.

U izjavi za medije na ovu temu, dr. Len D'Cruz, predsjedavajući Odjela

za naknade u BDA-i, je istakao: „Naši osiguranici dobivaju naknade za upotrebu ubrizgavajućih procedura za kozmetiku lica ispod donje granice mandibule.“

„Upotreba kozmetičkih tretmana sa ubrizgavanjem u perioralnim dijelovima je koristan dodatak stomatološkom tretmanu koji pruža odgovarajuće obučeni stomatolog. Pored toga,

vaši pacijenti su zaštićeni ugovorom o naknadi i procesom za ulaganje žalbe ukoliko bilo šta krene po zlu“, dodao je D'Cruz.

„GDC (Opće dentalno vijeće) je razmatralo činjenicu da bi ovi tretmani trebali biti dio spektra ponude stomatoloških ordinacija u kojima rade stomatolozi koji su prošli odgovarajuću edukaciju“, potvrdio je D'Cruz. ■

Pročišćivači zraka smanjuju rizik od prenošenja COVID-a-19

Jeremy Booth, Dental Tribune International

LEIPZIG, Njemačka: Pandemija je vrlo izazovno vrijeme za stomatologe naročito za stomatologe koji posjeduju ordinacije, jer moraju donijeti niz odluka koje će, možda, uticati na njihovu vlastitu i sigurnost njihovog tima. Najnovije studije pokazuju da je stopa prenošenja SARS-CoV-2 u stomatološkim ordinacijama znatno niža nego što se očekivalo kada je pandemija proglašena. Literatura pokazuje da pročišćivači zraka mogu igrati ulogu u održavanju stope prenošenja bolesti niskom.

Pokazalo se da sistem za pročišćavanje zraka smanjuje broj čestica i vrijeme mirovanja čestica nakon procedura koje generišu aerosole u dentalnom okruženju. (Fotografija: Don Pablo/Shutterstock)

Naučnici su prošle godine u augustu insistirali da Svjetska zdravstvena organizacija prepozna da je moguće širenje SARS-CoV-2 putem mikrokapljica koje su dovoljno male da ostanu u zraku neko određeno vrijeme. Do tada je veliki broj vlasnika dentalnih klinika već izmijenio svoje ventilacijske sisteme, a drugi su razmatrali takvu promjenu. Upotreba pročišćivača zraka u svrhu smanjenja rizika od prenosa bolesti u stomatološkoj ordinaciji potvrđena je brojnim studijama, međutim, nesigurnost uvijek ostaje.

U aprilu 2021. godine škotski Program efikasnosti u dentalnim klinikama (*engl.* SDCEP) je napravio pregled u kojem je ispitao postojeću novu literaturu u vezi sa pitanjem ublažavanja procedura koje generišu aerosol u stomatologiji. Veliki broj istraživačkih radova je eksperimentalne prirode i nije ispitivan zbog velikog broja istraživanja koja se trenutno sprovode i hitnosti da se objave. Tokom pregleda radova, SDCEP je otkrio da se pročišćivači zraka nisu preporučivali za smanjenje rizika od prenošenja SARS-CoV-2, zahvaljujući nedostatku „većeg broja dokaza“ o efikasnosti u procesu ublažavanja.

Jedna od studija koju je SDCEP analizirao je objavljena u UK-u u novembru 2020. godine u *British Dental Journal*. Istraživači su mjerili i poredili

broj čestica tokom procedura koje generišu aerosol sa i bez upotrebe ekstrakcije visokog volumena.

Napisali su: „Bez upotrebe eksterne naprave za ekstrakciju visokog volumena tokom procedura koje generišu aerosol, zabilježili smo značajan porast broja čestica veličine PM 2,5 i PM10 koje proizilaze iz upotrebe mikromotorne visokobrzinske zračne turbine, niskobrzinske te ultrazvučnih instrumenata.“

Studiji pod naslovom „A clinical study measuring dental aerosols with and without a high-volume extraction device“ možete pristupiti na sljedećem linku:

<https://www.nature.com/articles/s41415-020-2274-3>

Izvanoralno čišćenje smanjuje broj čestica

Pregled SDCEP-a je, također, citirao studiju koju su proveli istraživači u UK-u objavljenu na serveru medRxiv u januaru. Studija je ispitala računanje popratnog vremena mirovanja čestica nakon procedura koje generišu aerosole u objektima za pružanje brige koji imaju mehaničku i nemehaničku ventilaciju kao i pitanje da li bi izvanoralno čišćenje moglo smanjiti proizvodnju aerosola i vremena mirovanja čestica u zraku. Otkrili su da procedure koje proizvode aerosole

u prostorijama sa mehaničkom ventilacijom proizvode manji broj čestica, i da se taj broj vraćao u početnu fazu u roku od 10 minuta nakon same procedure. Izvanoralno čišćenje je imalo bolji učinak u okruženjima koja nemaju mehaničku ventilaciju te smanjuju nagli rast broja čestica u prostorijama sa mehaničkom ventilacijom.

Autori su napisali: „Procedure koje generišu aerosole se ne bi trebale izvoditi pri zahvatima, ukoliko ventilacija prostorije nije moguća. Mehanička ventilacija bi za ove procedure trebala biti zlatni standard, a tamo gdje nisu dostupni ili su nepraktični onda upotreba prirodne ventilacije i izvanoralnog čišćenja pomaže smanjenju broja čestica.“

Istraživanju pod naslovom „Fallow time determination in dentistry using aerosol measurement“ možete pristupiti na sljedećem linku:

<https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.01.26.21250482v1>

U maju su istraživači iz Njemačke ispitivali koncentraciju malih čestica koje se javljaju nakon procedura koje generišu aerosole tokom obuke studenta stomatologije uz snažnu sukcijsku napravu za izvanoralno čišćenje. Manji broj čestica je primijećen nakon visokobrzinske

preparacije zuba kada se koristila naprava za izvanoralno čišćenje. Istraživači su otkrili da je jaka sukcijska efikasna u smanjivanju broja malih čestica koji se dodatno smanjivao upotrebom naprave za izvanoralno čišćenje.

„Dodatna upotreba naprave za izvanoralno čišćenje bi se trebala pažljivo razmotriti kada sprovedite tretmane poput visokobrzinske preparacije zuba koja generišu male čestice kada je prisutno više ljudi te da iscrpate sve ostale moguće opcije“, napisali su autori.

Studija pod naslovom „The efficacy of an extraoral scavenging device on reducing aerosol particles $\leq 5 \mu\text{m}$ during dental aerosol-generating procedures: An exploratory pilot study in a university setting“ je objavljena u maju 2021. godine u *BDJ Open* i možete joj pristupiti na sljedećem linku:

<https://www.nature.com/articles/s41405-021-00074-5>

Visoka aspiracija izvediva strategija za ublažavanje rizika

Studija koju su sprovedili istraživači iz Leeds-a u UK-u je imala cilj procijeniti strategije za ublažavanje rizika tokom procedura koje generišu aerosole kroz mjerenje viralnih zračnih koncentracija tokom preparacije krunica i procedura u kojima se pristupa korijenom kanalima. Procedure su

obavljene uz upotrebu zračne turbine ili visokobrzinskog kolenjaka sa gumenom branom kao strategijom za ublažavanje rizika, visokobrzinskom aspiracijom ili bez strategije.

Istraživači su napisali: „U poređenju sa zračnom turbinom, visokobrzinski kolenjak je smanjivao bioaerosole za 99,72%, 100,00% i 100,00% u slučajevima bez ublažavanja, sa aspiracijom i sa gumenom branom. Koncentracije bakteriofaga u zraku su smanjene za 99,8%, 100,00% i 100,00% sa istim opcijama ublažavanja. Upotreba visokobrzinskog kolenjaka sa visokobrzinskom aspiracijom je rezultiralo bez uočavanja bakteriofaga i na pločicama do kojih je dopiralo prskanje kao i u uzorcima zraka uzetim 6 do 10 minuta nakon same procedure.“

Istraživači su zaključili da upotreba visokobrzinskog kolenjaka zajedno sa visokobrzinskom aspiracijom ili gumenom branom znači da se produžavanje perioda mirovanja čestica u zraku može izbjeći. „Opremanje naših stomatoloških ordinacija ovim alatima je ključno za očuvanje zdravlja, sigurnosti kao i budućnosti timova i usluga“, napisali su autori.

Istraživanje pod naslovom „Dental mitigation strategies to reduce aerosolization of SARS-CoV-2“, objavljeno je u *Journal of Dental Research* u augustu i možete ga pogledati ovdje:

https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/002203425111032885?url_ver=Z39.88-2003&rfr_id=ori:rid:crossref.org&rfr_dat=cr_pub%20%20pubmed

Rezultati velikog broja studija pokazuju da pročišćivači zraka pomažu smanjivanju rizika od prenošenja SARS-CoV-2 u dentalnom okruženju i, kao što SDCEP-ov pregled pokazuje, ovaj predmet zahtijeva dalje istraživanje što znači da će stomatolozi vlasnici ordinacija morati lično istražiti literaturu prije nego se postigne opći konsenzus. ■

DENTAL TRIBUNE
The World's Dental Newspaper • BiH Edition

LICENSING BY DENTAL TRIBUNE INTERNATIONAL

PUBLISHER AND
CHIEF EXECUTIVE OFFICER: Torsten R. Oemus

CHIEF CONTENT OFFICER: Claudia Duschek

Dental Tribune International GmbH
Holbeinstr. 29, 04229 Leipzig, Germany
Tel.: +49 341 4847 4302 | Fax: +49 341 4847 4173
General requests: info@dental-tribune.com
Sales requests: mediasales@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

Material from Dental Tribune International GmbH that has been reprinted or translated and reprinted in this issue is copyrighted by Dental Tribune International GmbH. Such material must be published with the permission of Dental Tribune International GmbH. Dental Tribune is a trademark of Dental Tribune International GmbH.

All rights reserved. © 2021 Dental Tribune International GmbH. Reproduction in any manner in any language, in whole or in part, without the prior written permission of Dental Tribune International GmbH is expressly prohibited.

Dental Tribune International GmbH makes every effort to report clinical information and manufacturers' product news accurately but cannot assume responsibility for the validity of product claims or for typographical errors. The publisher also does not assume responsibility for product names, claims or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International GmbH.

Godina VII broj 28, mart 2021.
Dental Tribune BiH Edition
ISSN broj: 2303-601X

VLASNIK LICENCE

Stomatološka komora FBiH
Antuna Hangija do br.3, 71000 Sarajevo, BiH

IZDAVAČ

Stomatološka komora FBiH
Antuna Hangija do br.3, 71000 Sarajevo, BiH
www.stomatoloskakomora.ba
Tel/Fax: +387 33 203 075
e-mail: info@stomatoloskakomora.ba

GLAVNI UREDNIK

Prim.dr. Mirsad Tokić

MARKETING

Adi Muhić
Stomatološka komora FBiH
e-mail: adi.m@stomatoloskakomora.ba
www.stomatoloskakomora.ba

DIZAJN

Adis Duhović / PERFECTA, Sarajevo

PREVOD

Edina Karić

LEKTOR

Zdenka Pejić

STRUČNI SAVJETNICI

Prim.dr. Mirjana Duspara
Prim.dr. Šems Bašović
Prof.dr.sc. Lejla Ibrahimagić-Šeper
Prim.dr. Haris Demirović
Asja Muhić, dr.med.dent.

SEKRETAR

Remza Sladić

ŠTAMPA

A3 studio d.o.o.

TIRAŽ

1600 primjeraka

DTI - VLASNIČKA STRUKTURA

IZDAVAČ I VLASNIK LICENCE
Stomatološka komora FBiH
ODGOVORNA OSOBA IZDAVAČA
Prim.dr. Mirsad Tokić
IDENTIFIKACIONI BROJ
4200486540005
PDV BROJ
200486540005
SJEDIŠTE
Antuna Hangija do br.3
71000 Sarajevo, BiH
TEL/FAX
+387 33 203 075
NAZIV MEDIJA
Dental Tribune
VRSTA MEDIJA
Štampani

ONLINE EDUKACIJA

KONTINUIRANA EDUKACIJA

OKTOBAR . 2021

OD 09.10.2021. DO 15.11.2021.
NA NAŠOJ WEB PLATFORMI ILI PREKO MOBILNE APLIKACIJE

1

Infektivne bolesti i prenos infekcije u stomatološkim ordinacijama
Dr. Bakir Nakaš

2

Značaj mekog tkiva u implantologiji i periodontalnoj plastičnoj hirurgiji
Doc. dr. sci. med. Bojan Jovičić

3

Tehnike injektiranja kompozita
Marijo Rezo, dent. teh

4

Kliničke strategije i protokoli u parodontalnoj terapiji – pitanja i odgovori
Prof. Andrija Petar Bošnjak, DDS, MSc, PhD

5

Skeletne ortodontske anomalije - ortodontsko - kirurška terapija
doc. dr. sc. Ines Musa trolić, dr stom, specijalist ortodoncije

6

Izbjeljivanje u praksi
Dr. Elizabeta Četa Gornik

7

Ortodontski postupci
Doc. dr. sc. Neven Vidović, dr. med. dent
Specijalist ortodoncije
Specijalist dječije i preventivne dentalne medicine

KOTIZACIJA u iznosu od 50,00KM za DOKTORE STOMATOLOGIJE, za ZUBNE TEHNIČARE iznosi 30,00KM i za STOMATOLOŠKE SESTRE-TEHNIČARE iznosi 20,00KM.

Kotizacija za edukaciju Stomatološke komore Federacije BiH, uplaćuje se na račun Stomatološke komore FBiH, broj: 161 00000 180 500 62, i to najkasnije do 12.11.2021.

SWIFT: RZBABA2S, IBAN: BA391610000018050062. Svrha doznake: KOTIZACIJA ZA KONTINUIRANU EDUKACIJU OKTOBAR 2021.

Stomatološka komora FBiH BODUJE Edukaciju sa **12 BODOVA (DOKTORE STOMATOLOGIJE)** i **6 BODOVA (ZUBNE TEHNIČARE I STOMATOLOŠKE SESTRE-TEHNIČARE)**

Napomena: Uz obaveznu prijavu nezaposleni članovi SKFBiH mogu prisustvovati besplatno edukaciji uz uvjerenje sa Zavoda za zapošljavanje ne starije od 2 dana.

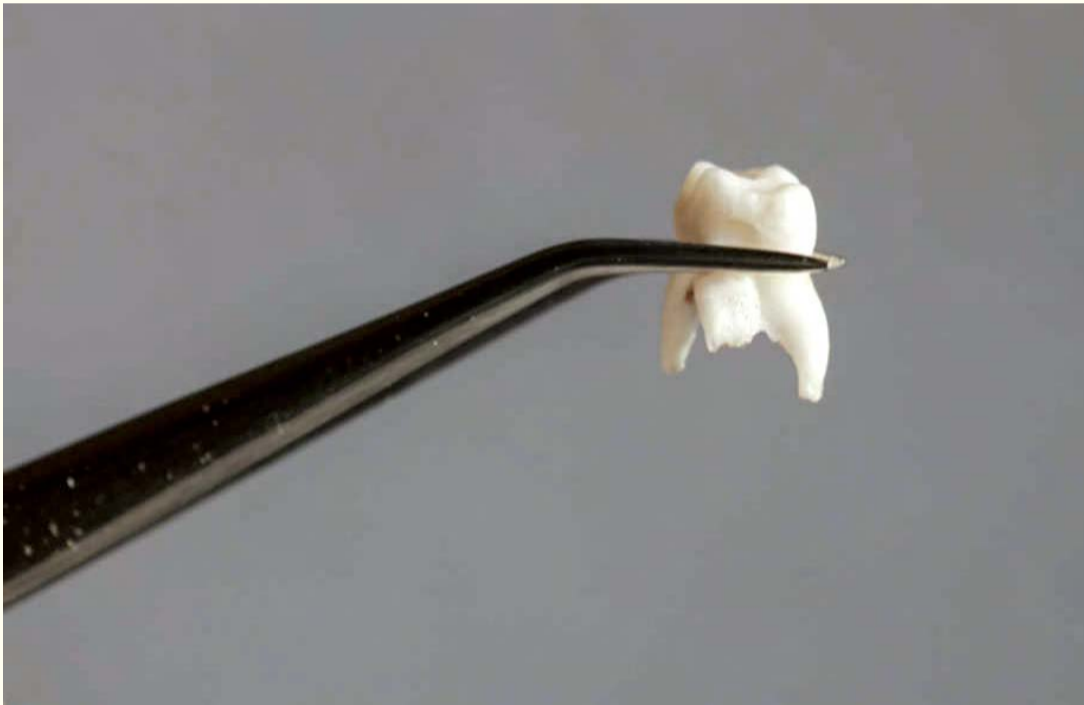

STOMATOLOŠKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Algoritmi mašinskog učenja bi mogli pomoći u predviđanju gubitka zuba

Franziska Beier, Dental Tribune International

BOSTON, SAD: Vrlo malo je poznato o socioekonomskim faktorima i njihovoj povezanosti sa gubljenjem zuba. Istraživači sa harvardskog Stomatološkog fakulteta (HSDM) su u sklopu nove studije razvili algoritme za mašinsko učenje kako bi predvidjeli gubitak zuba kod odraslih osoba te su, pored uobičajenih parametara poput starosne dobi i dentalne brige, uključili i socioekonomske faktore. Rezultati pokazuju da bi ovi alati mogli pomoći u identifikaciji zuba izloženih riziku kako bi se osigurala rana intervencija.

Dizajnirani su alati za skrining na takav način da ih, također, mogu koristiti i stručnjaci koji nemaju stomatološku pozadinu. (Fotografija: Bachkova Natalia/Shutterstock)

Gubitak zuba se inače može spriječiti ukoliko se dentalna bolest primijeti i tretira u ranoj fazi. Ovo su potvrdile studije koje su otkrile da za pacijente koji redovno dolaze na preglede kod stomatologa postoji manja vjerovatnoća da će izgubiti zube. Međutim, prepreke poput pristupa dentalnoj brizi te visokih troškova mogu obeshrabriti pacijente da posjete svog stomatologa. Odlučujući faktor u SAD-u bi moglo biti to da zdravstveno osiguranje ne pokriva dentalne usluge za odrasle u većini javnih zdravstvenih programa osiguranja. Zahvaljujući nedostatku rutinske brige, do onog trenutka kada pacijent dođe posjetiti stomatologa, već je prekasno da se spasi zub te bi vađenje zuba mogla biti jedina opcija koja je pristupačna finansijski. Ovo je problem u kojem bi alat skrininga mogao pomoći da se visokorizični pacijenti uoče na vrijeme.

Prema riječima istraživača, metode mašinskog učenja se primjenjuju u medicini kako bi se ljekarima koji donose odluke ponudile informacije, međutim, još uvijek nisu razvijene toliko da mogu predvidjeti ishode oralnog zdravlja. Stoga, istraživači su razvili i testirali pet algoritama koristeći različite kombinacije parametara, poput medicinskih bolesti i socio-ekonomskih faktora, kako bi predvidjeli gubljenje zuba kod odraslih osoba i kako bi usporedili rad različitih alata. Za razvijanje skrining-alata istraživački tim je koristio podatke od skoro 12000 odraslih osoba iz nacionalne ankete o zdravlju i ishrani.

Socio-ekonomske karakteristike su odlučujuće

Poredeći performanse različitih algoritama, istraživači su otkrili da oni modeli koji uvrštavaju socio-ekonomske prilike, poput rase i obrazovanja, imaju bolje rezultate predviđanja gubitka zuba u odnosu na modele koji su se oslanjali samo na tradicionalne dentalne kliničke indikatore.

„Naša analiza je pokazala da su modeli mašinskog učenja korisni u predviđanju rizika, te da oni koji uključuju socio-ekonomske varijable mogu biti naročito pouzdan alat za skrining kako bi se identifikovali pacijenti sa povećanim rizikom od gubljenja zuba“, rekao je vodeći autor istraživanja dr. Hawazin Elani, profesor Politike oralnog zdravlja i epidemiologije na HSDM-u u izjavi Univerziteta za medije.

„Ovaj rad naglašava važnost društvenih odrednica zdravlja. Poznavanje nivoa obrazovanja pacijenta, status zaposlenosti i nivo prihoda je jednako važno za predviđanje gubljenja zuba kao i procjenjivanje njihovog dentalnog statusa“, dodala je.

Pored socio-ekonomske pozadine pacijenata, istraživački tim je, također, odredio i prethodno postojeća medicinska stanja koji su indikatori gubljenja zuba. „Otkrili smo da su medicinska stanja poput artritisa, dijabetesa, povišenog holesterola, hipertenzije i kardio-vaskularne bolesti neki od indikatora gubitka zuba. Ljekari su koristili ovu informaciju da naprave skrining pacijenata izloženih riziku od gubljenja zuba kako bi mogli povezati njihovu dentalnu brigu“, istakli su.

Razvijeni alat mogu koristiti različiti pružatelji zdravstvene brige

Alat za skrining je dizajniran tako da bi se mogao primijeniti širom svijeta u različitim okruženjima zdravstvene brige, čak i od strane stomatološki nestručnih osoba, jer procjenjuje rizik od gubitka zuba bez dentalnog pregleda. Međutim, svaki pacijent za kojeg se pokaže da je izložen riziku od gubljenja zuba bi ipak trebao proći i stvarni dentalni pregled.

Studija pod naslovom „Predictors of tooth loss: A machine learning approach“, objavljena je online 8. juna 2021. godine u *PLOS ONE*. ■

AD

CURAPROX

HYDROSONIC PRO

ZA PROFESIONALNO
ČETKANJE ZUBI KOD KUĆE

Posebno nježna, izuzetno meka, a ipak učinkovita vlakna CUREN®

- Od 22.000 do 42.000 pokreta u minuti
- Tri programa čišćenja
- Sedam načina četkanja
- Tri inovativna nastavka s CUREN® vlaknima
- Nagib nastavka CURACURVE®: teško dostupna mjesta se mogu lakše dosegnuti

SWISS PREMIUM ORAL CARE

Za kupovinu električne četkice za zube CURAPROX Hydrosonic PRO po posebnim cijenama za stomatologe pozovite na 032/891-211 ili pišite na info@biassco.ba

Kuraray Noritake - Vaš pouzdan izbor

Dental Tribune BiH

Izbor materijala koji stomatolog koristi za cementiranje i izradu dentalnih restauracija je jednako važan kao i kliničke vještine samog stomatologa. S obzirom da je tržište preplavljeno velikim brojem proizvoda, u slučaju da ste u nedoumici šta odabrati, Kuraray Noritake je Vaš pouzdani izbor. Zašto?

Zato što je Kuraray Noritake top lider u dentalnoj adheziji i zato što u ponudi ima isključivo proizvode koji su temeljno istraženi i iznimno pouzdani.

Kompozitni materijali za prednje ispune moraju zadovoljavati izuzetne estetske zahtjeve i biti jednostavni za rukovanje, dok kompozitni materijali za posteriorne restauracije moraju biti dovoljno snažni i izdržljivi. Kako bi zadovoljili navedene zahtjeve, prilikom razvoja kompozita, Kuraray je podijelio svoje ciljeve u dvije kategorije: univerzalni tip kompozita, koji se fokusira na upotrebu za anteriorne restauracije, i posterioni tip kompozita koji ima tražene karakteristike uključujući izdržljivost, nizak polimerizacioni stres i nizak koeficijent termalne ekspanzije.

Univerzalni tip kompozita

CLEARFIL MAJESTY ESTHETIC je univerzalni nano-hibridni, radiopakni kompozit jednostavan za korištenje. Ne lijepi se za instrumente, odličan je za poliranje i nema promjena boje nakon svjetlosne polimerizacije. Izuzetno dobre optičke karakteristike postignute

su korištenjem visokotransparentnih organskih punila u kombinaciji sa novo-razvijenim radiopaknim mikro-punilima. Sa novim, izuzetno razvijenim nano česticama kompozitnog punila, CLEARFIL MAJESTY ESTHETIC omogućava prelamanje svjetlosti koje je veoma slično prirodnom zubnom tkivu.

CLEARFIL MAJESTY ES-2 je univerzalni nano-hibridni, radiopakni kompozit. Osnovni moto razvijanja

ovog kompozita je da restauracije budu ljepše i dugotrajnije. Kompozit se odlikuje izvrsnim estetskim i mehaničkim svojstvima zahvaljujući provjerenom Kuraray kvaliteti. Široki spektar nijansi, uključujući i četiri različite transpa-

rentne nijanse, lako biranje boja i slojevitost metoda, predstavljaju izuzetno značajne Kuraray inovacije. CLEARFIL MAJESTY ES-2 se sastoji od klasičnih nijansi za jednobojnu tehniku, ali i od premium nijansi za kombinovanu tehniku (dual shade). Navedena dva sistema mogu pokriti skoro svaku restauraciju u dnevnoj praksi, što ovaj Kuraray kompozit čini zlatnim standardom u restaurativnoj stomatologiji.

CLEARFIL MAJESTY ES- FLOW Šest godina zaredom nagrađivani proizvod od strane Dental Advisor-a!

Nagrade Dental Advisor-a su jedne od najuglednijih, jer prepoznaju kvalitetne proizvode, na osnovu brojnih kliničkih i naučnih istraživanja.

Već šestu godinu zaredom, CLEARFIL MAJESTY ES FLOW dobiva nagradu u kategoriji: Najbolji proizvod u klasi direktne restauracije, Kompoziti: Visoka fluidnost.

Univerzalni tečni kompozit testiran je od strane 29 stručnjaka Dental Advisor sa više od 900 kliničkih aplikacija. Karakteristike koje su se analizirale su: aplikacija/korištenje, esestetika, viskoznost, jednostavnost poliranja.

Sve su dobile ocjenu "izvrstan". Stoga je ukupna preporuka iznosila 100% sa kliničkom validacijom od 98%.

CLEARFIL MAJESTY ES FLOW je idealno rješenje za više različitih indikacija: direktne restauracije svih klasa kaviteta, cevikalnih lezija, erozija zuba.

CLEARFIL MAJESTY ES FLOW je univerzalni nano-hibridni tečni kompozit za trajna estetska rješenja. Karakteriše ga: caklinski sjaj, brzo i jednostavno poliranje. Optimalne je konzistencije i velike čvrstoće koja je dovoljna i za klasu I i II.

Može se koristiti isto kao i liner, za korekciju pozicije i oblika zuba, kao i za intraoralne reparature frakturiranih restauracija. CLEARFIL MAJESTY ES FLOW je idealan i za cementiranje inlaya, onlaya i fasete od keramike i kompozita debljine manje od 2 mm.

Posterioni tip kompozita

CLEARFIL MAJESTY POSTERIOR je radiopakni, nano-hibridni, ultra jaki kompozit za posteriorne zube. Inovativna nano-disperzijska tehnologija izrade kompozita omogućuje veću količinu nano-punila i mikro-punila u strukturi kompozitne matrice. Clearfil Majesty Posterior posjeduje visoku čvrstoću površine blisku ljudskoj caklini. Ove osobine osiguravaju pouzdanu posteriornu restauraciju sa boljom marginalnom adaptacijom i ispunom koji će trajati.

Isprobajte Kuraray kompozite i uvjerite se u njihova izvrsna mehanička i estetska svojstva!

Kuraray Noritake posluje u više od 90 zemalja širom svijeta i posjeduje distributere u gotovo svim većim zemljama svijeta kako bi obezbijedio odgovarajuću podršku stomatolozima širom sveta. S ponosom objavljujemo da od sada Kuraray proizvode možete naći i u BiH!

Generalni zastupnik:
DENTA-DE doo
Višnjik 34/P2
E-mail: dentade@gmail.com
Tel: 033 210 100
www.dentade.ba

AD

CLEARFIL MAJESTY™ ES-2

Novi zlatni standard za sve indikacije! Kompozit koji se odlikuje izvrsnim mehaničkim i estetskim svojstvima zahvaljujući provjernoj Kuraray kvaliteti!

Savršeno se stapa sa prirodnim zubom

PROMO

kuraray

3 KOMADA

270 KM

Pakovanje: Tuba 3.6 g x 3
GRATIS -Clearfil Universal Quick Bond 1 ml

GRATIS

Denta De

033 210 100

[KurarayNoritakeDentalBiH](https://www.facebook.com/KurarayNoritakeDentalBiH)

[kuraraynoritakebih](https://www.instagram.com/kuraraynoritakebih)

[dentade.ba](http://www.dentade.ba)

dentade.ba

U POTPUNOSTI
PROIZVEDENO
U ITALIJI

Tehnologija
za performanse
najviše razine

Upravljačka ploča na Nice Touch jedinicama dolazi sa multifunkcionalnim touch screen zaslonom na staklenoj podlozi. Svaki instrument na doktorskoj konzoli ima poseban izbornik za jednostavan, intuitivan i precizan način aktiviranja svih funkcija i postavljanja specifičnih parametara, posebice kada se izvode endodontski i kirurški tretmani zbog mogućnosti prilagođavanja sile i broja obrtaja, Auto Forward i Reciprocating funkcije. Skidač kamenca može se koristiti u SCALING, PARO i ENDO načinu rada zahvaljujući unaprijed postavljenim modovima. Svi mikromotori i skidači kamenca mogu se jednostavno spojiti u ugrađeni sistem peristaltičke pumpe za vanjsko sterilno ispiranje.

ASISTENSKA KONZOLA

Asistentska konzola sa staklenom upravljačkom pločom i taktilnom tehnologijom postavljena na nosaču sa dva zgloba.

KONZOLA OPERATERA

Konzola operatera je opremljena kako bi smjestila do ukupno 6 instrumenata, sa ekstra dugim crijevom i biranjem pozicije crijeva iznad konzole (SPRIDO) ili viseći.

ZASLON

7" Color LCD touch screen display u boji. Upravljačka ploča se nalazi na staklenoj podlozi obavijena obojnom poliuretanskom strukturom.

NASLON ZA GLAVU

Naslon sa rotacijom po 3 osi.

VODENI SUSTAV

Vodeni sustav integriran u jedinicu sa klizećim otvorom i fontanom koja se rotira za 180°, moguće ju je ukloniti i čistiti u autoklavu.

SYNCRO STOLICA

Syncro stolica sa svojim sinkroniziranim kretanjem sjedišta i naslona za noge od bešavne skaj medicinske kože i mekanim unutarnjim punjenjem. Mogućnost odabira između 16 boja. Opremljena sa 4 integrirana sigurnosna sustava.

Vađenje trećih molara ima pozitivan učinak na čulo okusa

Franziska Beier, Dental Tribune International

FILADELFIJA, SAD: Poremećaj čula okusa i drugi neurosenzorni poremećaji su zabilježeni postoperativno kod velikog broja pacijenata koji su podvrgnuti vađenju mandibularnih trećih molara. Iako se očekuje da će se poremećaji čula okusa inače riješiti unutar jedne godine dana, dugotrajni učinci hirurške procedure ostaju nepoznati. Studija koju su nedavno sproveli istraživači sa Univerziteta Filadelfija u Filadelfiji je dovela u pitanje tvrdnju da vađenje trećih molara ima samo negativne učinke na čulo okusa, jer je otkrila da se pacijentima koji su se podvrgli ovoj dentalnoj proceduri poboljšala sposobnost okusa godinama nakon operacije.

Nedavno objavljena studija, koju je sprovedena na Univerzitetu Filadelfija, predstavlja prvu studiju koja je analizirala dugotrajni učinak vađenja trećeg molara na okus. (Fotografija: Rawpixel.com/Shutterstock)

„Prethodno objavljene studije su samo pokazale negativne učinke na čulo okusa nakon vađenja umnjaka, pa se općenito vjerovalo da će ovi učinci proći vremenom“, rekao je glavni autor istraživanja, dr. Ričard L. Doty, direktor Centra za čulo okusa i mirisa na Univerzitetu u izjavi za medije. „Ova nova studija pokazuje da se funkcija čula okusa ustvari može blago popraviti u periodu od same operacije do 20

godina nakon operacije. Ovo je iznenađujuće, ali fascinantno otkriće koje zavrjeđuje dalje istraživanje kako bi se bolje razumjelo zašto se poboljšalo i kakvo kliničko značenje to otkriće nosi.“

Istraživači su uporedili podatke prikupljene od 891 pacijenta koji su podvrgnuti vađenju trećih molara (u prosjeku dvadeset godina nakon vađenja zuba) sa podacima prikupljenim

od 364 pojedinca koji nisu podvrgnuti hirurškom zahvatu.

Svim učesnicima je testirana hemo-sensorska funkcija na univerzitetskom Centru za okus i miris tokom perioda posljednjih 20 godina. Kompletni test identifikacije cijelih usta je uključio prezentacije pet različitih koncentracija saharoze, natrij hlorida, citrične kiseline te kofeina. Učesnici su morali nagovijestiti da li rastvori u testu imaju

sladak, slan, kiseo ili ljut okus.

Otkriveno je da su učesnici kojima su izvađeni treći molari ostvarili bolje rezultate na testu u sve četiri kontrolne grupe. Pored toga, žene su imale bolje rezultate od muškaraca u obje grupe, te se, također, pokazalo da funkcija polako opada godinama.

„Studija jasno pokazuje da vađenje trećih molara ima dugoročni, iako suptilni, pozitivan učinak, na funkciju

i lingvalne putanje okusa nekih ljudi“, rekla je koautorica istraživanja Dane Kim, studentica treće godine Fakulteta dentalne medicine na Univerzitetu.

Mehanizam ostaje nepoznat

Prema riječima istraživača, postoje dva moguća objašnjenja za poboljšanje čula okusa. Najprije, činjenica da se hiperosjetljivost može pojaviti nakon povrede perifernog nerva tokom nekog hirurškog zahvata poput vađenja molara je već zabilježena i u drugim kontekstima. Drugo, šteta koju izaziva vađenje zuba za nerve koji opskrbljuju receptore čula okusa u prednjem dijelu usta bi mogla izazvati sustezanje nerava koji opskrbljuju receptore nerava u zadnjem dijelu usta, što dovodi do povećane osjetljivosti cijelih usta.

„Potrebne su dalje studije kako bi se odredio mehanizam ili mehanizmi koji leže iza poboljšanja funkcije okusa povezane sa ekstrakcijom zuba“, rekao je Doty. „Učinci su suptilni, ali mogu dati uvid u to kako mijenjanje okruženja u kojem nervi funkcionišu može dugotrajno uticati na poboljšanje u njihovoj funkciji.“

Istraživanje pod naslovom „Positive long-term effects of third molar extraction on taste function“ je objavljeno u časopisu *Chemical Senses* 23. juna 2021. godine. [\[1\]](#)

AD

PERIO-AID PROTECT

ŠTITI desni od spoljašnjih agresija

CHX
0.20%

ZASTITA

BIOADHEZIJA

DENTAID hyaluronrepair® tehnologija, je inovativna tehnologija koja se bazira na uključivanju hijaluronske kiseline, prirodno prisutne u tkivima oralne sluzokože. Formira zaštitni sloj koji štiti desni od spoljašnjih agresora. Pomoćno sredstvo kod stomatoloških zahvata.

0.20% Hlorheksidin - Hijaluronska kiselina - Pantenol

Pandemija je izazvala porast u broju oralnih bolesti koje se povezuju sa stresom

Jeremy Booth, Dental Tribune International

ČIKAGO, SAD: Anketa koju je sprovedla Američka dentalna asocijacija (ADA) je otkrila da se kod većeg broja pacijenata pojavio bruksizam kao rezultat stresa tokom SARS-CoV-2 pandemije te da se općenito primjećuje porast u broju oralnih bolesti koje se povezuju sa stresom. Glavni naučnik u asocijaciji smatra da ovaj novonastali trend znači da redovni dentalni pregledi nikada nisu bili važniji.

Rezultati ankete su povezali pandemiju sa učestalom pojavom bruksizma i drugih dentalnih bolesti povezanih sa stresom. (Fotografija: Aisylu Ahmadieva/Shutterstock)

Najnovija anketa koju je prošli mjesec obavio ADA-in Institut za zdravstvenu politiku među stomatolozima u SAD-a je pokazala značajan porast u prijavljenim dentalnim problemima

koji se povezuju sa stresom. U anketi koja je objavljena 15. februara 2021. godine, više od 70% ispitanika u anketi je izjavilo da se javlja sve više pacijenata sa bruksizmom, što je porast u odnosu

na 60% u anketi koju je Institut sproveo 2020. godine.

ADA je navela u obavještenju za svoje članove da je 71% ispitanika prijavilo porast u pojavi bruksizma i drugih dentalnih bolesti povezanih sa stresom. Porast u broju okrnjenih i napuklih zuba je 63%, a 62% ispitanika je prijavilo porast u simptomima poremaćaja temporomandibularnog zgloba.

„Naša anketa je poslužila za stomatologe kao barometar za mjerenje učinka koji je stres izazvan pandemijom ostavio na pacijente i zajednice“, kazao je dr. Marko Vujičić, glavni ekonomist i potpredsjednik Instituta za zdravstvenu politiku u izjavi za medije. „Ovaj porast tokom određenog perioda nagovještava da su bolesti povezane sa stresom više prisutne otkako je počela pandemija COVID-a-19“, dodala je.

Glavni naučnik u ADA-i, dr. Marcelo Araujo, je rekao da su stomatolozi svjedoci pojavljivanja dentalnih bolesti povezanih sa stresom kako se pande-

mija nastavlja. „Sada je važnije nego ikada da ljudi održavaju svoje dentalno zdravlje što uključuje redovne posjete stomatologu na preglede kako bi se na vrijeme mogli riješiti problemi koji bi mogli imati dugoročne posljedice“, kazao je Araujo.

Stomatolozi u SAD-a podižu cijene zbog finansijskih problema koje je uzrokovala pandemija

Učesnici ADA-ine ankete su, također, iznijeli svoje mišljenje u vezi sa pitanjem osjećanja pacijenata i drugih faktora koji se vezuju za uticaj pandemije SARS-CoV-2 na stomatološke ordinacije. Anketa sprovedena u februaru je pokazala da je obim priliva pacijenata u ordinacije oko 81% u odnosu na broj pacijenata prije pandemije te da su se dentalne klinike skoro u potpunosti oporavile, ispitanici su potvrdili da se 99% njihovih timova vratilo na posao.

Jedna od mjera koje su poduzete kako bi se održala finansijska stabilnost jeste podizanje cijena, i to je ona najčešća, ali vlasnici ordinacija, također, nastoje riješiti probleme tako što dižu pozajmice, smanjuju broj radnih sati i mijenjaju dobavljače. Manje poduzetih mjera za smanjivanje troškova su poduzeli stomatolozi iz velikih grupnih ordinacija u odnosu na solo stomatologe.

Telestomatologija, u nekom određenom obliku, praktikuje skoro jedna trećina ispitanika, naročito trijažu hitnih slučajeva te postoperativne i pregledne konsultacije.

U martu 2020. godine Asocijacija je počela redovno sprovoditi anketiranje o učincima pandemije među stomatolozima. Uzorak ankete iz februara 2021. je bio predstavnik na državnom nivou i odgovorilo je ukupno 2500 stomatologa. ADA je napravila sažetak rezultata ankete u webinaru koji su dostupni na ADA-inom YouTube kanalu. ■

AD

3M Science.
Applied to Life.™

Filtek Z-250

**AKCIJSKA
PONUDA**

-35 %

Set sadrži :8 x 4 g
(A1, A2, A3, A3.5, B3, C2, D3, UD),
Adper Single Bond 2 adheziv 6ml,
2 x 3ml Scotchbond

sanitaria
dental

AKCIJSKA CIJENA

420,00 KM

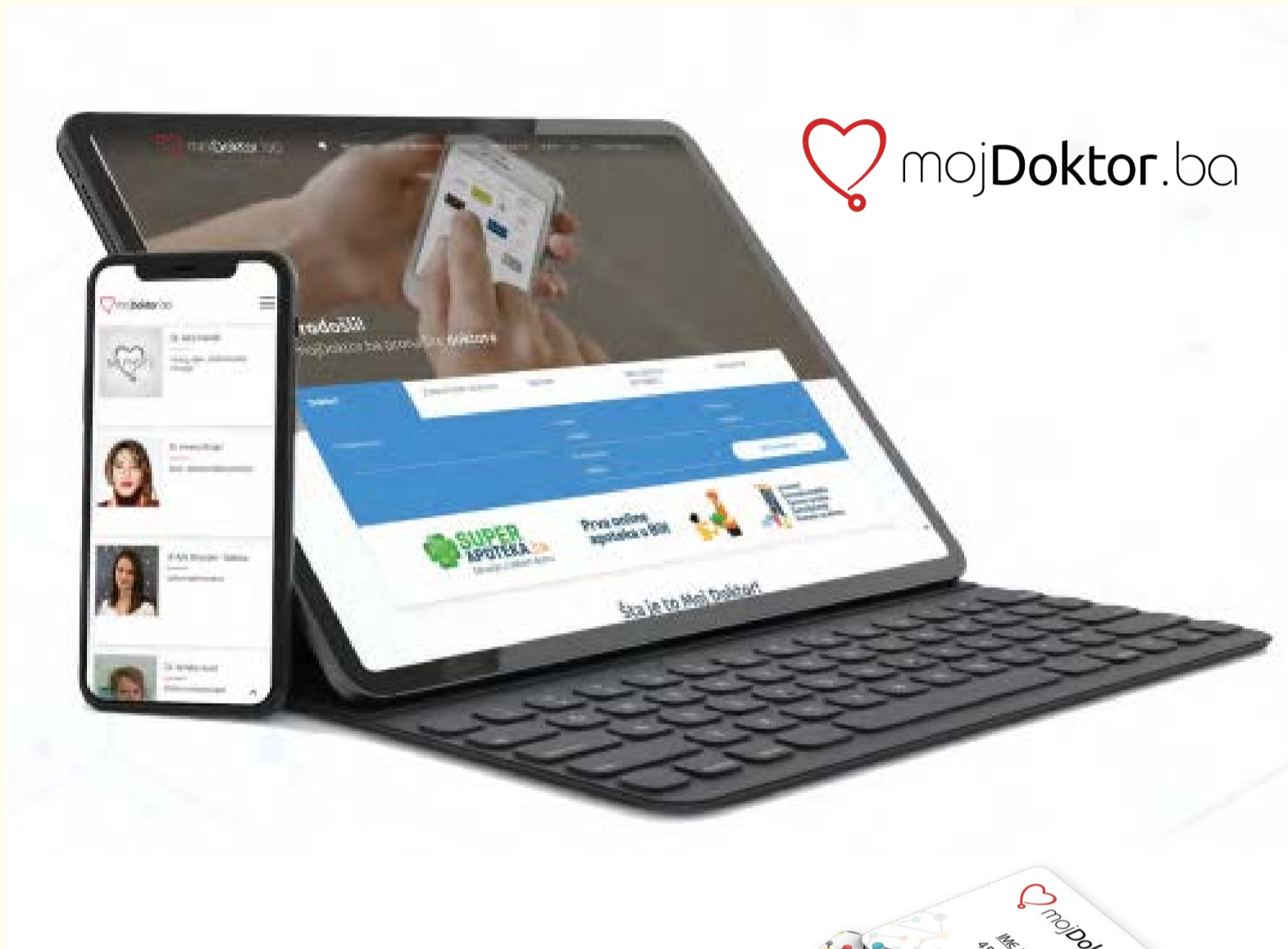

www.sanitaria-dental.ba

Predstavljamo portal www.mojdoktor.ba Medijski partner Stomatološke komore FBiH

Dental Tribune BiH

kvalitetnih informacija o doktorima, zdravstvenim ustanovama, apotekama, radnjama medicinskih pomagala, te ostalim subjektima vezanim za pružanje ili posredovanje u pružanju zdravstvenih usluga u BiH.

Kartica MOJ DOKTOR

Kartica „MOJ DOKTOR“ je prva i jedinstvena kartica iz oblasti zdravstva u Bosni i Hercegovini. U sistemu kartice umrežene su najkvalitetnije privatne zdravstvene ustanove i firme koje pružaju usluge vezane za zdravlje kako bi korisnicima kartice pružili vrhunske usluge uz povoljne cijene.

Kartica „MOJ DOKTOR“ namijenjena je svim zdravstveno osiguranim ili neosiguranim licima nezavisno od zdravstvenog stanja, istorije bolesti, starosne dobi, ekonomskog položaja i mjesta stanovanja.

KARTICU „MOJ DOKTOR“ MOŽETE PREUZETI BESPLATNO U SVOJOJ PROVATNOJ ORDINACIJI ILI NARUČITI PUTEM PORTALA WWW.MOJDOKTOR.BA

Magazin MOJ DOKTOR

MojDoktor.ba je kao vodeći medicinski portal u BiH pokrenuo svoj ONLINE magazine „MOJ DOKTOR“.

Magazin MOJ DOKTOR ima za cilj promociju kvalitetne zdravstvene zaštite i usluge u Bosni i Hercegovini. Magazin se bavi zanimljivim temama vezanim za zdravlje i zdrave životne navike.

Izlazi četiri puta godišnje u ONLINE formatu sa posebnom temom za svaki broj magazina.

Stavite vaš pametni telefon u službu zdravlja. Nove tehnologije mijenjaju način života ljudi, te omogućavaju brži i lakši pristup informacijama i savjetima o zdravlju.

Koristeći se aplikacijom MojDoktor brzo dolazite do dodatnih savjeta iskusnih doktora. ■

Zdravlje je danas jedna od tema u središtu zanimanja i veliki broj ljudi upravo na internetu traži informacije i savjete koji će im pomoći da kvalitetno brinu o svom zdravlju. MojDoktor.ba je zasigurno na vrhu liste pouzdanih i provjerenih medija za ovakve sadržaje.

Kao najčitaniji medicinski portal u BiH, sa najvećim registrom medicinskih ustanova, kontinuirano pratimo svjetske trendove u ovoj industriji i osluškujući potrebe klijenata nudimo poseban sadržaj i jedinstvene projekte od kojih su neki još uvijek u fazi razvoja.

Trenutno smo jedini ovakav portal u BiH koji, pored kvalitetne usluge korisnicima, pruža i kompletan set servisa

postojećim i budućim partnerima što upravo ovakvu vrstu komunikacije prepoznaju kao jedan od alata budućnosti, te nas svojim povjerenjem još više stimuliraju na unaprijeđenje naših usluga i njihovo dalje usavršavanje.

USLUGE PORTALA?

Edukacija

Edukativna dimenzija portala mojDoktor.ba svojim posjetiocima omogućava besplatno stručno savjetovanje u vidu rječnika medicinskih pojmova, bazom međunarodne klasifikacije bolesti, kalendara medicinskih doga-

đaja u zemlji i inostranstvu, stručnih i informativnih članaka iz domena zdravstvene zaštite i zdravih životnih navika, mape ljudskog tijela, te ostalih informacija koji za zadatak imaju pojašnjenje često komplikovanih pojmova i stručne medicinske terminologije.

Registar

MojDoktor.ba je interaktivni portal koji kroz svoju bogatu bazu podataka, sofisticirane alate pretrage i jedinstven koncept rada, brzo i besplatno omogućuje dostupnost i razmjenu

300+ DOKTORA
70+ ZDRAVSTVENIH ORDINACIJA

IZ UDOBNOСТИ SVOG DOMA **BESPLATNO**
POŠALJITE UPIT ILI **REZERVISITE TERMIN.**

Stavite vaš pametni telefon u službu zdravlja!

PREUZMITE APLIKACIJU

ODMAH

